Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2024/6820

29.11.2024

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 21 oktober 2024

om Cyperns ekonomiska politik, budgetpolitik, sysselsättningspolitik och strukturpolitik

(C/2024/6820)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser ([2]), särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([3]), genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken bidrar faciliteten till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet reformer och investeringar för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 ([4]) (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta skulle bidra till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Cypern har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) EUT L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

(3) Den 16 mars 2023 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030* för att ge underlag för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs konkurrenskraft med avseende på nio ömsesidigt förstärkande faktorer. Bland dessa faktorer är tillgång till privat kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt en fungerande inre marknad de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i unionen och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *Årsrapport för 2024 om den inre marknaden och konkurrenskraften*. I det meddelandet beskrivs konkurrensförmågan hos och konkurrensutmaningarna för den europeiska inre marknaden, och den årliga utvecklingen mäts enligt de nio fastställda faktorerna för konkurrenskraft.

(4) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som är inriktade på de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även 2024 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Cypern är en av de medlemsstater som kan påverkas eller riskerar att påverkas av obalanser och som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen även ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2024 för Cypern. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet samt ett förslag till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([5]) (*2024 års rekommendation om euroområdet*) den 12 april 2024 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 11 mars 2024.

(5) Den 30 april 2024 trädde unionens nya ram för ekonomisk styrning i kraft. Ramen omfattar den nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning, rådets ändrade förordning (EG) nr 1467/97 ([6]) om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott och rådets ändrade direktiv 2011/85/EU ([7]) om krav på medlemsstaternas budgetramverk. Målen för den nya ramen för ekonomisk styrning är att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora underskott i de offentliga finanserna. Den nya ramen för ekonomisk styrning främjar även nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en mer effektiv och enhetlig övervakning. Varje medlemsstat ska lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. En nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på fyra eller fem år, beroende på den nationella valperiodens längd. Nettoutgiftsbanan ([8]) i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna ska uppfylla kraven i förordning (EU) 2024/1263, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP) och att den minskar och/eller håller underskottet i de offentliga finanserna under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) 2024/1263 kan anpassningsperioden förlängas med högst tre år. För att stödja utarbetandet av dessa nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer offentliggjorde kommissionen den 21 juni 2024 vägledning om den information som medlemsstaterna ska lämna i sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer och i sina årliga lägesrapporter. I enlighet med artiklarna 5 och 36 i förordning (EU) 2024/1263 översände kommissionen, i tillämpliga fall, referensbanor och teknisk information till medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska lämna in sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig

([5]) Rådets rekommendation av den 12 april 2024 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (EGT L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263. *Nettoutgifter* är offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning, samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

tidsperiod. I enlighet med de nationella rättsliga ramarna får medlemsstaterna diskutera sina utkast till medelfristiga planer med sina nationella parlament, be de oberoende finanspolitiska institutionerna att avge ett yttrande och samråda med arbetsmarknadens parter och andra nationella intressenter.

(6) Under 2024 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(7) Den 17 maj 2021 lämnade Cypern in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 28 juli 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Cyperns återhämtnings- och resiliensplan ([9]), som ändrades den 8 december 2023 enligt artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet ([10]). Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Cypern på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som anges i rådets genomförandebeslut. Om delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste delmål och mål som tidigare uppnåtts förbli uppnådda.

(8) Den 30 april 2024 lämnade Cypern in sitt nationella reformprogram för 2024 och sitt stabilitetsprogram för 2024, i enlighet med artikel 4.1 i rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([11]). I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglar 2024 års nationella reformprogram också Cyperns halvårsvisa rapporter om framstegen för att nå målen i återhämtnings- och resiliensplanen.

(9) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Cypern. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Cypern hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av Cyperns genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten bedömdes också Cyperns framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(10) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Cypern. De viktigaste resultaten av kommissionens bedömning av makroekonomiska sårbarheter för Cypern enligt den förordningen offentliggjordes i mars 2024. Den 19 juni 2024 drog kommissionen slutsatsen att Cypern har makroekonomiska obalanser. Cypern möter framför allt sårbarheter i samband med privata skulder, statsskulder och utlandsskulder. Dessa sårbarheter har minskat totalt sett men är fortfarande relevanta, samtidigt som det stora underskottet i bytesbalansen har ökat ytterligare. Både hushållens och icke-finansiella bolags skuldkvoter har fortsatt att minska, samtidigt som de förblir höga. Bolagsskulder och utlandsskulder drivs dock upp av skulderna hos företag för särskilda ändamål, vilket innebär begränsade risker för den inhemska ekonomin. Den stora andelen nödlidande lån som innehas av banker har minskat avsevärt under de senaste åren, bland annat 2023, och avveckling av nödlidande lån genom företag som köper upp lån förväntas minska den privata skuldsättningen ytterligare. Trots detta kommer de strängare finansiella villkoren sannolikt att öka trycket på högt skuldsatta hushåll och företag. Den offentliga skuldkvoten minskar snabbt, och Cypern förväntas upprätthålla budgetöverskott 2024 och 2025, vilket kommer att främja vidare minskningar av skuldkvoten. Det stora underskottet i bytesbalansen ökade ytterligare 2023, till stor del på grund av den fortsatt stabila inhemska efterfrågan och återföringen av vinster. Det förväntas förbli stort under 2024 och 2025. Den starkt negativa finansiella utlandsställningen netto förbättrades inte 2023 och kommer att försämras om inte bytesbalansen förbättras markant. Omfattande politiska insatser har gjorts för att ta

([9]) ST 10686/21 INIT och ST 10686/21 ADD 1.

([10]) Rådets genomförandebeslut av den 8 december 2023 om ändring av genomförandebeslut av den 28 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Cyperns återhämtnings- och resiliensplan (ST 15571/23 INIT och ST 15571/23 ADD 1).

([11]) Rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken (EGT L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

itu med de identifierade sårbarheterna. Ett fullständigt och snabbt genomförande av planen för återhämtning och resiliens och ytterligare åtgärder förväntas bidra till att öka exporten och lätta på det alltför stora beroendet av oljeimport.

(11) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat ökade Cyperns överskott i de offentliga finanserna från 2,7 % av BNP 2022 till 3,1 % 2023, medan den offentliga skulden minskade från 85,6 % av BNP i slutet av 2022 till 77,3 % i slutet av 2023.

(12) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet ([12]) Cypern att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en övergripande neutral finanspolitisk inriktning ([13]), med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Samtidigt rekommenderade rådet Cypern att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Rådet rekommenderade också Cypern att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten och andra unionsmedel. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([14]) under 2023 expansiv, 1 % av BNP, i en miljö med hög inflation. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (diskretionära åtgärder på inkomstsidan ej inräknade) under 2023 gav ett i stort sett neutralt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,2 % av BNP. Detta inbegriper de minskade kostnaderna på 0,1 % av BNP för de riktade krisstödåtgärderna till de hushåll och företag som är mest utsatta för höjda energipriser samt de ökade kostnaderna på 0,2 % av BNP för att ge tillfälligt skydd åt personer som fördrivits från Ukraina. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter under 2023 var i linje med rådets rekommendation av den 12 juli 2022. Utgifter som finansierades med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och andra unionsmedel uppgick till 1,3 % av BNP 2023. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 3,2 % av BNP 2023, vilket är en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med 2022. Cypern finansierade ytterligare investeringar genom faciliteten och andra unionsmedel. Landet finansierade offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, exempelvis installation av värmeisolering och solcellssystem i offentliga byggnader, energiuppgraderingar av ett antal brandstationer i städer och på landsbygden, uppgradering av kapaciteten hos de relevanta myndigheterna på Cypern att hantera brandrisker och stärka skyddet mot de risker som medborgare, infrastruktur och skogar står inför, digitalisering av viktiga arbetsflöden i ett antal ministeriers och statliga förvaltningars tjänster samt utvidgning av e-applikationsmiljön för planerings- och bygglovsändamål. Dessa offentliga investeringar finansieras delvis genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

(13) I stabilitetsprogrammet för 2024 förutses det enligt det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna att den reala BNP-tillväxten ligger på 2,9 % 2024 och 3,1 % 2025, medan inflationen mätt genom det harmoniserade konsumentprisindexet (HIKP) förutses ligga på 2,5 % 2024 och 2,0 % 2025. Det offentliga överskottet förväntas minska till 2,9 % av BNP 2024 och 2,8 % av BNP 2025, medan den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP beräknas minska till 70,6 % i slutet av 2024 och 65,5 % i slutet av 2025. Efter 2025 beräknas överskottet i de offentliga finanserna minska till 2,6 % av BNP 2026 och till 2,1 % 2027. Saldot i de offentliga finanserna förväntas därför ligga kvar på en nivå under fördragets referensvärde för underskott på 3 % av BNP under programperioden. Efter 2025 beräknas i sin tur den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP minska till 59,2 % av BNP 2026 och 54,2 % av BNP 2027.

(14) Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer BNP i fasta priser att öka med 2,8 % 2024 och med 2,9 % 2025, och inflationen mätt genom HIKP kommer att uppgå till 2,4 % 2024 och 2,1 % 2025.

(15) I vårprognosen 2024 förväntar sig kommissionen ett överskott i de offentliga finanserna på 2,9 % av BNP 2024, medan den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP förväntas minska till 70,6 % till slutet av 2024. Enligt kommissionens beräkningar förväntas en neutral finanspolitisk inriktning (0,0 % av BNP) under 2024.

([12]) Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Cyperns nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Cyperns stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 104).

([13]) Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Cyperns potentiella produktionstillväxt på medellång sikt 2023, som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, till 8,5 % i nominella termer, baserat på den genomsnittliga tioåriga reala potentiella tillväxttakten och BNP-deflatorn 2023.

([14]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom unionens budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och andra unionsmedel.

(16) Utgifter uppgående till 0,7 % av BNP förväntas bli finansierade av bidrag inom ramen för faciliteten under 2024, jämfört med 0,3 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024. Utgifter som finansieras genom bidrag inom ramen för faciliteten kommer att möjliggöra kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Cyperns offentliga saldo eller skuldsättning. Utgifter på 0,2 % av BNP förväntas finansieras täckas genom lån från faciliteten 2024, jämfört med 0,0 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024.

(17) Den 14 juli 2023 rekommenderade rådet ([15]) Cypern att upprätthålla sunda offentliga finanser under 2024. När medlemsstaterna genomförde sina budgetar för 2023 och utarbetade sina utkast till budgetplaner för 2024 uppmanades de att ta hänsyn till att kommissionen skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott på grundval av utfallet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Cyperns strukturella saldo uppgå till 2,1 % av BNP 2024, från 1,8 % 2023, och därmed ligga över landets medelfristiga budgetmål om ett strukturellt saldo på 0 % av BNP. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(18) Rådet rekommenderade vidare Cypern att vidta åtgärder för att avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet rekommenderade dessutom att om nya ökningar av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder ska Cypern säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, att de är finanspolitiskt överkomliga och att de bevarar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas nettobudgetkostnaden ([16]) för krisstödåtgärderna på energiområdet uppgå till 0,4 % av BNP år 2023 och till 0,3 % år 2024 och 0,0 % år 2025. I synnerhet upphörde de lägre punktskatterna på oljeprodukter att gälla i mars 2024, och subventionerna till elräkningar förväntas fortsätta att gälla och fasas ut under 2024. Krisstödsåtgärderna på energiområdet förväntas inte vara avvecklade så snart som möjligt under 2023 och 2024. Det finns en risk för att detta inte kommer att överensstämma med rådets rekommendation. Budgetkostnaden för nödåtgärder för energistöd som syftar till att skydda utsatta hushåll och företag uppskattas till 0,0 % av BNP 2024 (0,0 % 2023), enligt kommissionens vårprognos 2024.

(19) Rådet rekommenderade vidare Cypern att bevara nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas nationellt finansierade offentliga investeringar i stort sett ligga stabilt på 3,1 % av BNP under 2024 jämfört med 3,2 % av BNP 2023. Detta överensstämmer med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av unionsmedel – däribland bidrag inom ramen för faciliteten – förväntas under 2024 förbli oförändrade på 1,3 % av BNP. Detta styrs av högre utgifter som finansieras genom bidrag från faciliteten efter en minskning av andra unionsbidrag efter programperioden 2014–2020 för unionens strukturfonder, för vilka medel fanns tillgängliga fram till 2023.

(20) På grundval av de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen och vid oförändrad politik förutses i kommissionens vårprognos 2024 ett överskott i de offentliga finanserna på 2,9 % av BNP för 2025. Den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP förväntas minska till 65,4 % fram till slutet av 2025. En försiktig finanspolitik bör också bidra till att stärka den externa ställningen.

(21) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar återhämtnings- och resiliensplanen ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa reformer och investeringar förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Cyperns konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. Om Cypern ska kunna visa resultat avseende åtagandena i återhämtnings- och resiliensplanen senast till augusti 2026 är det viktigt att Cypern fortsätter med genomförandet av reformer och påskyndar investeringar genom att ta itu med relevanta utmaningar och samtidigt säkerställa en stark administrativ kapacitet.

([15]) Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Cyperns nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Cyperns stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 116).

([16]) Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

(22) Som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska programmen, i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([17]), är Cypern skyldigt att se över varje program som får stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden+ (ESF+), Sammanhållningsfonden och Fonden för en rättvis omställning (FRO) senast i mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som konstaterades i de landsspecifika rekommendationerna 2024 liksom landets nationella energi- och klimatplan. Denna översyn utgör grunden för den slutgiltiga tilldelningen av unionsmedlen i varje program. Cypern har gjort framsteg i genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men utmaningar kvarstår och det finns fortfarande socioekonomiska skillnader mellan stadsområden och andra områden. Det är av avgörande vikt att påskynda genomförandet av det sammanhållningspolitiska programmet. Dessutom är det viktigt att säkerställa de kommunala förvaltningsmyndigheternas administrativa kapacitet inför Cyperns lagstiftningsreform av den kommunala förvaltningen, som planeras till den 1 juli 2024. De prioriteringar som man kom överens om i det sammanhållningspolitiska programmet Thalia är fortfarande relevanta. Att öka användningen av förnybar energi och lagringslösningar och förbättra energieffektivitet och stadstransporter är avgörande för att uppnå en grön omställning. För efterlevnad av rådets direktiv 91/271/EEG ([18]) behövs en bättre vattenförvaltning, särskilt rening av avloppsvatten. Framsteg mot en cirkulär ekonomi i avfallshantering är fortfarande påkallade och kräver förbättringar när det gäller materialåtervinning och avfallsminskning. Investeringar i en aktivering av arbetsmarknaden och social integration av utsatta grupper bör fortsätta att genomföras. Genomförandet av individuella utbildningskonton och den europeiska barngarantin är fortfarande viktigt. Dessutom är investeringar i högkvalitativa och överkomliga tjänster vid långvarigt vårdbehov och subventionerade bostäder fortfarande en prioritering. Dessutom bör insatserna för att ta itu med energifattigdom och utveckla den sociala ekonomin fortsätta. Som ett led i halvtidsöversynen av det sammanhållningspolitiska programmet Thalia förtjänar de alltmer tvingande behoven när det gäller förebyggande av och beredskap vid risker i samband med klimatförändringar ytterligare uppmärksamhet. Cypern skulle även kunna använda den europeiska plattformen för strategisk teknik, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 ([19]), för att stödja sin energiomställning genom ren och resurseffektiv teknik, inklusive nettonollteknik.

(23) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som planen för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel tar itu med står Cypern inför ytterligare utmaningar i samband med styrningen av statsägda företag, utbildningsresultat och kompetensglapp, utbyggnad av förnybara energikällor, utbyggnad och uppgradering av elnätet samt klimatanpassning.

(24) Ett välfungerande och konkurrenskraftigt företagsklimat är avgörande för ekonomisk effektivitet och tillväxt. I detta avseende är styrningen av statsägda företag i Cypern inte helt förenlig med internationella standarder. Under de senaste åren har vissa politiska åtgärder införts för att förbättra den finansiella tillsynen över offentliga enheter, men avsaknaden av en fullständig inventering och regelbunden rapporteringsskyldighet begränsar den effektiva resultatövervakningen och planeringen av statsägda företag. Dessutom är viktiga aspekter av praxis för företagsstyrning, såsom meritbaserade utnämningar av styrelser, ägandepolicy, resultatbaserad förvaltning, öppenhet och ansvarsskyldighet för det ekonomiska resultatet fortfarande otillräckliga. Mot denna bakgrund finns det farhågor om kvaliteten och priserna på tjänster i sektorer som domineras av statsägda företag, såsom elsektorn.

(25) Cyperns mycket dåliga resultat i 2022 års program för internationell utvärdering av elevprestationer (Pisa) visar att underprestation inom grundläggande färdigheter (dvs. läs- och skrivkunnighet, räknefärdighet och naturvetenskap) utgör en stor utmaning. Trots att lärarkåren har tillräckliga formella kvalifikationer är fortbildningen av lärare (inklusive kompetensbaserade undervisnings- och inlärningsmetoder) otillräcklig. Under 2021 misslyckades de flesta lärarkandidater i den examen som krävdes för att bli utnämnd. Utbildningssystemet har inte bedömt och anpassat utbildningsresurserna tillräckligt i förhållande till elevernas behov, vilket krävs för att utveckla nyckelkompetenser. På arbetsmarknaden blir kompetensglapp allt vanligare, medan deltagandet i yrkesutbildningsprogram fortfarande är betydligt lägre än unionsgenomsnittet. Det låga deltagandet i yrkesutbildningsprogram är kopplat både till begränsningar i kapacitet och attraktionskraft eftersom de flesta yrkesskolor ligger i stadsområden, vilket gör det svårt för elever som bor på landsbygden att gå i dem, samtidigt som de flesta elever i stället har en stark preferens för

([17]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([18]) Rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (EGT L 135, 30.5.1991, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj).

([19]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

att påbörja en högre utbildning. Vuxenutbildning har en begränsad potential att korrigera denna situation eftersom andelen vuxna (i åldern 25–64 år) som deltog i utbildning under de senaste 12 månaderna var 28,3 % 2022 (jämfört med 39,5 % i unionen). Detta är en betydande minskning från 44,8 % 2016 och undergräver Cyperns potential att förbättra sin ekonomiska konkurrenskraft.

(26) Trots betydande åtgärder för att påskynda utbyggnaden av förnybara energikällor kvarstår betydande utmaningar. Förnybar energi stod för endast 17 % av Cyperns energimix 2022. Detta ligger fortfarande betydligt under målet på 31,5 % förnybar elproduktion fram till 2030, vilket Cypern anger i sitt utkast till nationell energi- och klimatplan. På grund av Cyperns beroende av petroleumprodukter, som importeras i sin helhet och står för över 80 % av landets energibehov, är Cypern fortfarande sårbart för fluktuationer i de globala energipriserna. Betydande utmaningar kvarstår när det gäller att uppgradera och utvidga det befintliga elnätet för att tillgodose utbyggnaden av förnybara energikällor. Cypern brottas med betydande hinder i sin kortsiktiga kraftnätskapacitet för att sörja för en ökning av förnybar energi, vilket leder till en återkommande brist. Detta fenomen är uppenbart när man tittar på de officiella uppgifterna från Cyperns energitillsynsmyndighet. I slutet av november 2023 hade det cypriotiska systemet totalt 782,57 MW operativa anläggningar för förnybar energi, inklusive 157,50 MW vindkraft, 625,93 MW solceller och 9,15 MW biomassa. Samtidigt har energitillsynsmyndigheten godkänt bygglov för totalt 2 383 MW i projekt för förnybar energi. En övergripande strategi för energilagring skulle kunna öka flexibiliteten och försörjningsstabiliteten och minska kostnaderna för upp- och nedtrappning av konventionella kraftverk.

(27) Cypern står inför flera utmaningar i sina insatser för att ta itu med klimatresiliensen, såsom en svag institutionell ram för klimatanpassning och brist på hållbara metoder för vattenförvaltning för att stödja ett motståndskraftigt jordbruk. Landets sårbarhet för klimatförändringar är uttalad och dess nationella anpassningspolitik och anpassningsåtgärder är inte tillräckligt utvecklade. Cypern är drabbat av låga nederbördsnivåer och höga temperaturer, vilket bidrar till den högsta nivån av vattenstress i unionen. Även om den cypriotiska jordbrukssektorn gynnas av alltmer vatteneffektiva bevattningssystem har den fortfarande den högsta vattenförbrukningen på grund av en betydande förlust av vattenresurser i otillräckliga distributions- och lagringsnät. Dessutom brottas den cypriotiska jordbrukssektorn redan med effekterna av klimatförändringarna, inklusive markförstöring och ökenspridning, vilket leder till minskad skörd. Effektiv vattenförvaltning och lagring samt införandet av vatteneffektiva grödor blir av största vikt. Det antropogena trycket på livsmiljöer och ekosystem, särskilt i kustområden, förvärrar situationen. Landets nuvarande strategi för klimatanpassning är fortfarande till stor del icke-bindande. Detta kräver förbättrade institutionella arrangemang för att stärka klimatresiliensen och den långsiktiga konkurrenskraften.

(28) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras totala bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2024 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra 2024 års rekommendation om euroområdet. För Cypern bidrar rekommendationerna 1, 2, 3 och 4 till genomförandet av den första, andra, tredje och fjärde rekommendationen i 2024 års rekommendation om euroområdet.

(29) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och slutsatser om förekomsten av obalanser återspeglas rekommendationerna enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 i rekommendation 1. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att hantera sårbarheter med koppling till den offentliga skuldsättningen och utlandsskulden. Den politik som avses i rekommendation 4 bidrar till att ta itu med rekommendation 1 genom att minska efterfrågan på energiimport och i förlängningen hjälpa till med att stärka den externa balansen. Rekommendation 1 bidrar både till att hantera obalanser och till att genomföra 2024 års rekommendation om euroområdet i enlighet med skäl 28.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Cypern att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i tid. I linje med kraven i den reformerade stabilitets- och tillväxtpakten, begränsa ökningen av nettoutgifterna ([20]) 2025 till en nivå som bland annat är förenlig med att låta den offentliga skulden följa en sannolikt nedåtgående bana på medellång sikt och med respekt för fördragets referensvärde på 3 % av BNP.

([20]) Enligt artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263 avses med nettoutgifter: offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

2. Stärka den administrativa kapaciteten att förvalta planen för återhämtning och resiliens, påskynda investeringar och upprätthålla drivkraften i genomförandet av reformer. Åtgärda relevanta utmaningar för att möjliggöra ett fortsatt, snabbt och effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, och säkerställa att reformer och investeringar är genomförda senast till augusti 2026. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. Inom ramen för halvtidsöversynen av dessa program fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna och vidta åtgärder för att bättre tillgodose behoven när det gäller att förebygga och skapa beredskap inför klimatförändringsrisker, samtidigt som de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder för att förbättra konkurrenskraften beaktas.

3. Stärka ekonomins konkurrenskraft genom att påskynda insatserna för att förbättra styrningen av statsägda företag i linje med internationella standarder och ytterligare förbättra kompetensnivåerna och utbildningsresultaten. Stärka fortlöpande lärarutbildning och åtgärda obalansen mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft genom att ytterligare öka yrkesutbildningens kapacitet och attraktionskraft och genom att främja vuxenutbildning.

4. Uppgradera och utöka nätet och lagring för att tillgodose en ökande andel förnybar energi. Förbättra genomförandet av klimatanpassningsåtgärder genom att fokusera på att främja den institutionella ramen för klimatanpassning och genomföra hållbara vattenförvaltningsmetoder inom jordbruket.

Utfärdad i Luxemburg den 21 oktober 2024.

På rådets vägnar

NAGY I.

Ordförande